

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE MUZEUM SZTUKI W ŁODZI ZA 2023 R.

I Wystawy i działania edukacyjne

a) Wystawy

ms1: ul. Więckowskiego 36, ms2: ul. Ogrodowa 19

Ekspozycje stałe:

1. *Atlas nowoczesności. Ćwiczenia*

ms2, Ogrodowa 19; sale na 1, 2 i 3 piętrze

kuratorzy: zespół kuratorski pod kierunkiem Jarosława Suchana

otwarcie nowej odsłony: 1.10.2021

Stała wystawa kolekcji sztuki XX i XXI wieku Muzeum Sztuki w Łodzi. Pierwsza prezentacja wystawy „Atlas nowoczesności” stanowiła zaproszenie do wyprawy po ścieżkach, które prowadziły od źródeł nowoczesnego świata do współczesności. „Atlas nowoczesności. Ćwiczenia” to nie tylko kontynuacja wystawy zainaugurowanej w 2014 roku. To także kolejny etap rozpoczętych już kilkanaście lat temu prac nad kolekcją Muzeum Sztuki, których celem jest badanie, reinterpretacja i aktualizowanie znaczeń znajdujących się w niej dzieł. Kolejne prezentacje – od 2008 roku wystawiane w nowej siedzibie Muzeum Sztuki, ms² – zrywają zarówno z chronologicznym układem dzieł, jak i ideą wystawy stałej.

2. *Sala Neoplastyczna. Stan początkowy*

ms1, Więckowskiego 36, II piętro

31.05.2023-do odwołania

Kurorka: Paulina Kurc-Maj

Wystawa przygotowywana z okazji 75-lecia Sali Neoplastycznej. Jej celem jest odtworzenie pierwotnej ekspozycji w Sali Neoplastycznej zaprojektowanej przez Władysława Strzemińskiego do prezentacji sztuki abstrakcyjnej, a także rekonstrukcja wystawy w salach z nią sąsiadujących. Układ galerii stałej sztuki nowoczesnej został przygotowany przez ówczesnego Dyrektora Mariana Minicha i miał swoim czasem pionierski charakter, polegający na wdrożeniu koncepcji rozwoju sztuk plastycznych opartego na rozwoju formy i widzenia, opisaną potem przez niego w artykule „O nową organizację muzeów sztuki”. Powrót do tego pierwotnego dla historii Muzeum Sztuki układu wystawienniczego jest nie tylko przypomnieniem historycznego momentu, ale też pozwolią podjąć refleksję nad tworzeniem narracji o sztuce nowoczesnej. Na wystawie zostaną pokazane prace z Międzynarodowej Kolekcji Sztuki Nowoczesnej grupy „a.r.”, ale też prace budujące kolekcję u jej podstaw, do 1948 roku.

Ekspozycje czasowe:

1. *Aubrey Williams / Erna Rosenstein. Ziemia otworzy usta*

ms2, Ogrodowa 19, parter

28.10.2022 – 12.2.2023

kurator: Jakub Gawkowski

Wystawa stworzy dialog pomiędzy twórczością Aubrey Williamsa (1926–1990), malarza z Gujany związanego z Wielką Brytanią, oraz Erny Rosenstein (1913–2004), urodzonej we Lwowie polskiej artystki żydowskiego pochodzenia. Powinowactwa twórczości Williamsa i Rosenstein są punktem wyjścia do refleksji o sztuce, w której praca z trudną historią i diasporyczną tożsamością znajdują wyraz w języku abstrakcji oraz onirycznego surrealizmu. Konfrontacja dwóch wyjątkowych, pozornie odległych od siebie artystycznych ścieżek, pozwala przyjrzeć się nie tylko ich specyfice, ale także historii powojennego malarstwa w nowym świetle. Spotkanie ukazuje sposoby w jakie europejska sztuka lat sześćdziesiątych mediowała traumę przemocy i dwóch historycznych tragedii: Zagłady i kolonializmu, zadając pytanie o relacje i możliwości porównań pomiędzy nimi.

2. *Krzysztof Pruszkowski – KATASTROFY – od „Fotosyntezy” do „Fotofizji”*

ms1, Więckowskiego 36, parter

21.10.2022 – 15.1.2023

kurator: Andrzej Biernacki

Wystawa indywidualna prezentująca najnowszy projekt artystyczny Krzysztofa Pruszkowskiego. Od 1984 roku artysta realizuje własną ideę artystyczną, którą nazwał „fotosyntezą”, polegającą na wielokrotnym nakładaniu i naświetlaniu zdjęć bliskich sobie tematycznie i formalnie, której celem jest obraz syntetyczny. Dzięki fotosyntezie Pruszkowski uwolnił się z fotografii faktologicznej, polegającej na fotografowaniu świata realnego i tworzy „fotofizje”. Doprowadza tym samym znane granice praktyki fotograficznej do niemal absolutnej abstrakcji. Zdjęcia są zapisem ruchu, a poprzez swoją wyabstrahowaną formę odnoszą się do uniwersalnej analizy ruchu jako takiego.

3. *Piękny prawdomówny. W stulecie urodzin Stanisława Fijałkowskiego*

ms1, Więckowskiego 36, parter

4.11.2022 – 5.2.2023

kurator: Wojciech Leder, współpraca kuratorska: Paulina Kurc-Maj

Wystawa upamiętniająca setną rocznicę urodzin profesora Stanisława Fijałkowskiego (1922–2020), artysty, ucznia Władysława Strzemińskiego oraz pedagoga, to przedsięwzięcie zorganizowane wspólnie przez Łódzkie Muzeum Sztuki i Akademię Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. Wybór obejmuje przede wszystkim prace ze zbiorów Muzeum, które posiada ich liczną reprezentację, a także z kolekcji prywatnych z Łodzi – miasta, w którym profesor mieszkał i pracował ponad siedemdziesiąt lat.

4. *Ruchy tektoniczne. O artystycznych symptomach transformacji*

ms1, Więckowskiego 36, 1 piętro

18.11.2022 – 19.3.2023

kurator: Jakub Banasiak

Tytułowa metafora pozwala wyjść poza wąskie rozumienie transformacji jako jednoznacznego przełomu, który dokonał się w 1989 roku i zmienił ramy ustrojowe oraz system gospodarczy. Wystawa *Ruchy tektoniczne* traktuje transformację jako proces: uporczywe ścieranie się i przenikanie dwóch systemów, równoczesne wygasanie starego porządku i powstawanie nowego. W latach 80. i 90. XX wieku płyty tektoniczne Wschodu i Zachodu napierały na siebie, aby w końcu stworzyć nową formację skalną – peryferia globalnego kapitalizmu. Zanim to jednak nastąpiło, trwał ruch: niejednoznaczny, deliryczny, czasem gwałtowny, zawsze pełen podskórnych napięć.

5. *Obywatele kosmosu. Anton Vidokle z Veroniką Hapchenko, Fedirem Tetianyczem i Kolekcją Międzynarodowego Instytutu Kosmizmu*

ms1, Więckowskiego 36, 2 piętro

7.10.2022 – 12.3.2023

kurator: Daniel Muzyczuk

Wystawa odnosi się do teorii kosmizmu, eksperymentu myślowego, który doprowadził do wizji radykalnie zreformowanej kultury i warunków życia oraz zakładał, że zmartwychwstanie za pomocą środków technicznych jest możliwe. Muzeum Sztuki - muzeum awangardy, prezentuje wystawę, która przybliży wielość idei i estetykę kosmizmu. Jest zorganizowana wokół badań Antona Vidokle, amerykańskiego artysty i wydawcy, który przez prawie dekadę badał i pracował z filozofią kosmizmu, aby na nowo wyobrazić sobie przyszłość pozbawioną śmierci, wojny, rozkładu i eksploatacji natury.

6. *I ogień, i popiół. Mykyta Kadan*

ms1, Więckowskiego 36, 2 piętro

7.10.2022 – 12.3.2023

kurator: Agnieszka Pindera, Anna Potiomkina i Alona Karavai

Wystawa oparta jest na pracach Kadana z ostatnich kilku lat, zwykle odnoszących się do bieżącej historii Ukrainy w relacji do jej historii nie tylko społecznej ale przede wszystkim artystycznej. Twórca re-konstruuje biografie ukraińskich awangardzystów, XX-wieczne monumenty a także tworzy nowe często wystawiając elementy życia prywatnego na publiczny ogląd. Prace czterdziestoletniego artysty zostaną wyeksponowane m.in. w najważniejszej przestrzeni Muzeum Sztuki - w Sali Neoplastycznej - wchodząc w dialog z historią miejsca.

7. *Włodzimierz Pawlak. Dzienniki 1989-2022*

ms2, Ogrodowa 19, parter

10.03 - 11.06.2023

Kurator: Andrzej Biernacki, współpraca kuratorska: Paulina Kurc-Maj

Wystawa indywidualna twórczości Włodzimierza Pawlaka skupiona wokół jego trwającego od ponad trzydziestu lat projektu „Dzienniki” - serii obrazów i rysunków w różnych formatach, które artysta tworzył od końca lat 80. oznaczając je kolejnymi numerami i datami. W większości abstrakcyjne, posiadają też odniesienia figuralne i osobiste aluzje do dnia codziennego. To swoisty zapis indywidualnej refleksji nad sztuką i życiem. Na wystawę

złożą się wszystkie prace artysty z tej serii, które są dla niej kluczowe, a także prace pokrewne (m.in. Polacy formują flagę narodową, Dzienniki B, obiekty rzeźbiarskie). Zaprezentowane zostały prace ze zbiorów własnych artysty, z kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi, a także ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie, Narodowej Galerii Sztuki „Zachęta” w Warszawie, a także z Muzeum Narodowego we Wrocławiu.

8. Andrzej Marian Bartczak. POST-QUAM

ms1, Więckowskiego 36, parter

14.04 -10.09.2023

kurator: Andrzej Biernacki

Wystawa jest przeglądem wybranych prac artysty: rysunków, malarstwa, ceramiki, obiektów i instalacji, składających się na tytułowy cykl „Post quam”, realizowany od roku 1979 do dzisiaj. Prace są inspirowane wydarzeniami z życia artysty, które, jak pisze „zostawiły niezatarte bruzdy w myślach, uczuciach i rozumie” i mają charakter autobiograficzny. Według autora znaczenie tytułu może odnosić się także „do wszelkiej twórczości rozumianej jako trwający w czasie, intencjonalny i precedensowy proces”, w którym dzieła wyrastają na gruncie innych dzieł.

9. Henryk Stażewski. Późny styl

ms1, Więckowskiego 36, I piętro

21.04 -27.08.2023

kurator: David Crowley, współpraca: Daniel Muzyczuk

Henryk Stażewski. Późny styl to obszerna wystawa przybliżająca życie i twórczość jednego z najwybitniejszych polskich artystów. Stażewski był pionierem europejskiej awangardy lat 20. i 30. XX wieku, jednak cieszył się bogatą „drugą” karierą również w powojennej Polsce, która trwała ponad 40 lat, aż do śmierci artysty w 1988 roku. Jego zaangażowanie w nowoczesność i inwencja pozostały niezmiennie przez całe jego życie. Stażewski eksplorował nowe idee w swojej sztuce nawet w dziewiątej dekadzie swojego życia, nawiązując bliskie przyjaźnie z młodszymi artystami, których prace również obecne są na tej wystawie.

10. .puls.y. Ewa Latkowska-Żychska

ms1, Więckowskiego 36, II piętro

28.04.-27.08.2023

Kuratorka: Paulina Kurc-Maj

Wystawa poświęcona twórczości profesor Ewy Latkowskiej-Żychskiej prezentuje prace wykonane w okresie ostatniej dekady jej własną techniką czerpania papieru i techniką japońską. To kunsztowne, swoiste malarstwo odzwierciedlające bogactwo struktury zastosowanej materii. Puls-y, czyli rytmy przyrody i życia. Ekspozycja przygotowana została w ramach serii prezentacji dokonań środowiska artystycznego związanego z Akademią Sztuk Pięknych w Łodzi.

11. Piotr Wójtowicz. Obrazy z literą A + Aneks

ms2, Ogrodowa 19, parter

30.06-01.10.2023

Kurator: Andrzej Biernacki, współpraca: Wiesław Łuczaj

Wystawa poświęcona twórczości Piotra Wójtowicza. Punktem wyjścia dla prezentowanego tu cyklu abstrakcyjnych obrazów stała się litera A. Zainicjowała ona malarską wędrówkę artysty przez kolejne nowe skojarzenia, konotacje i interakcje z pojawiającymi się stopniowo innymi towarzyszącymi jej znakami, kształtami i barwami.

12. Andrzej Łobodziński. Prace z lat 1956-1972

ms1, Więckowskiego 36, II piętro

06.09.2023 - 28.01.2024

Kurator: Paweł Polit

Wystawa Andrzeja Łobodzińskiego – jednego z czołowych przedstawicieli łódzkiej neoawangardy ukaże dwa równoległe, dopełniające się nurty jego artystycznej aktywności: malarstwo i eksperymentalną twórczość dźwiękową, która powstawała we współpracy z Ireneuszem Pierzgalskim i Krystynem Zielińskim. Artyści ci byli w polskiej sztuce przełomu lat 60. i 70. pionierami eksperymentów akustycznych, tworzyli efemeryczne seanse i instalacje dźwiękowe, prezentowane m.in. w Galerii Foksal w 1968 r. i Muzeum Sztuki w Łodzi w 1972 r.

13. Artur Nacht-Samborski. Maski czasu

ms1, Więckowskiego 36, I piętro

27.09.2023-18.02.2024

kurator: Artur Tanikowski

Wystawa *Artur Nacht-Samborski. Maski czasu* prowadzi uwagę widza ku późnemu okresowi twórczości malarza, rozpiętemu między latami 60. a połową lat 70. XX wieku. Liczne powstałe wówczas prace artysty wyzbyte są znamion konwencjonalnej portretowości i dają się ująć terminem “głowy” lub “maski”. Wyjątkowość tych dzieł pozwala na ich wyodrębnienie z całego *œuvre* artysty i skonfrontowanie z jego doświadczeniem egzystencjalnym. “Każdy portret – jak pisze Hans Belting – nosi maskę czasu, który go wydał”.

14. *Józef Panfil. Fundament prawdy*

ms1, Więckowskiego 36, I piętro

05.10.2023 - 31.12.2023

kurator: Andrzej Biernacki

Wystawa “Józef Panfil. Fundament Prawdy” będzie obejmować zbiór z lat 1978 – 2022, które pokażą linię czasu doskonalenia warsztatu artysty oraz zmiany zachodzące w jego obiektach kontemplacji. Panfil poprzez swoje realistyczne malarstwo, zbliża się do ukazywania prawdy na temat istnienia. Swoje poszukiwania umieszcza na płótnach, które pomimo swojego małego formatu noszą znamiona Wielkiego Malarstwa.

15. *Nowosielski w Łodzi*

ms1, Więckowskiego 36, parter

11.10.2023- 25.02.2024

kurator: Julianna Goździk, Paulina Kurc-Maj

Wystawa okresu łódzkiego obejmuje wybór głównie prac malarskich Jerzego Nowosielskiego. Lata 1950–1962, przypadły na czas jego dojrzewania twórczego. To wtedy artysta osiąga swoje pierwsze sukcesy. Odkrywa również siebie, jako twórcę scenograficznego. Wreszcie to okres, w którym Nowosielski rozpoczyna pracę nad monumentalnym malarstwem sakralnym. W swoich łódzkich latach twórca aktywnie uczestniczył także w tworzeniu artystycznego środowiska miasta.

16. *Andrzej Zwierzchowski. Działania archaiczne*

ms2, Ogrodowa 19, parter

25.10.2023 - 24.03.2024

kurator: Andrzej Biernacki

Wystawa “Działania Archaiczne” Andrzeja Zwierzchowskiego, ma charakter retrospektywy, na której można zobaczyć prace na papierze oraz malarstwo z lat 1967-2023. Artysta ma niezwykle szerokie pole twórczości: pejzaże, serie portretów, obrazy o tematyce szkolnej, obyczajowej, biblijnej, mitologicznej, artystycznej czy podróżniczej. Są to w większości autorskie komentarze, spostrzeżenia, reminiscencje, wspomnienia i refleksje, nierzadko zabarwione specyficznym humorem.

17. *Stanisław Dróżdż. Alea iacta est*

ms2, Ogrodowa 19, I piętro

29.11.2023 - do odwołania

kurator: Paweł Polit

Instalacja Stanisława Dróżdża *Alea iacta est* była prezentowana po raz pierwszy na 50. Biennale Sztuki w Wenecji w 2003 roku. Artysta zaproponował w niej odbiorcom działanie zgodne z instrukcją: *jesteś uczestnikiem gry; rzuć kośćmi; ulóż je w rząd; znajdź ten układ na ścianie pośród 46 656 możliwych kombinacji; jeśli znajdziesz – wygrasz, jeśli nie – przegrasz*. Praca obejmuje stół z sześcioma kostkami do gry oraz panele wypełnione rzędami kostek do gry, ukazujące wyniki możliwych rzutów i pokrywające jednolicie ściany pomieszczenia.

Muzeum Pałac Herbsta, Oddział Muzeum Sztuki w Łodzi

Ekspozycje stałe:

1. *Pałac Herbsta. Sztuka dawna w nowym wymiarze*

otwarcie: 20.09.2013

kuratorka: Dorota Berbelska

Pałac Herbsta to miejsce nierozdzielnie związane z losami rodziny Herbstów i Scheiblerów, zaliczanych do najbogatszych i najbardziej wpływowych rodzin łódzkich przemysłowców. Projekt wystroju pomieszczeń i nowej aranżacji pałacowych wnętrz powstał na podstawie dokumentacji konserwatorskich i nieznanych

wcześniejszych archiwalnych fotografii. Po przeprowadzeniu prac konserwatorskich pałacowe salony są bliższe oryginałowi z czasów, gdy mieszkała tu rodzina Herbstów.

2. Herbstowie. Historie niedokończone

otwarcie: 20.09.2013

kuratorki: Dorota Berbelska, Magdalena Michalska-Szałacka

Wystawa, przygotowana na podstawie nowo odkrytych archiwalnych materiałów, opowiada historię dwóch pokoleń rodziny Herbstów, która miała znaczący wpływ na rozwój Łodzi. Ekspozycja w Muzeum Pałac Herbsta w niekonwencjonalny sposób pokazuje losy właścicieli obiektu w kontekście dziejów Łodzi przełomu XIX i XX wieku.

3. Galeria Sztuki Dawnej

działa od 2.10.2019, następnie od 10.02.2023 w Galerii Sztuki Dawnej prezentowana jest wystawa *Widziałem prawdziwe arcydzieło. Malarstwo polskie XIX i początku XX wieku ze zbiorów Muzeum Sztuki w Łodzi*

W Galerii Sztuki Dawnej prezentowane są wybrane, najciekawsze dzieła z kolekcji sztuki polskiej i europejskiej, w tym obrazy zaliczane do arcydzieł malarstwa polskiego. Można obejrzeć zarówno obiekty pochodzące z rodzinnego zbioru Kazimierza Bartoszewicza, jak i dzieła zakupione do muzealnej kolekcji w latach 30. XX w. oraz te, zgromadzone przez łódzkich fabrykantów stanowiące o wyjątkowości zbiorów. Pozyskanie nowych przestrzeni ekspozycyjnych w Muzeum Pałac Herbsta umożliwiło prezentację dzieł sztuki dawnej, które nie były udostępniane publiczności od 1992 r.

Widziałem prawdziwe arcydzieło. Malarstwo polskie XIX i początku XX wieku ze zbiorów Muzeum Sztuki w Łodzi

otwarcie: 10.02.2023 – do odwołania

kuratorka: Dorota Berbelska

Wystawa *Widziałem prawdziwe arcydzieło. Malarstwo polskie XIX i początku XX wieku ze zbiorów Muzeum Sztuki w Łodzi* jest prezentacją najcenniejszych dzieł dawnego malarstwa polskiego z kolekcji muzeum. Ekspozycja zbudowana jest wokół *Portretu matki* pędzla Henryka Rodakowskiego, o którym Eugène Delacroix napisał w swoim *Dzienniku* po wizycie w paryskiej pracowni malarza: „Widziałem prawdziwe arcydzieło: Rodakowskiego *Portret matki*. Obraz ten godzien jest poprzedniego, który tak olśnił mnie na wystawie.” Na wystawie prezentowane są także inne prace należące do grupy pierwszych nabytków do kolekcji ówczesnego Miejskiego Muzeum Historii i Sztuki im. J. i K. Bartoszewiczów, m.in. *Wizja* Jacka Malczewskiego, *Pan w czerwonym fraku* Aleksandra Gierymskiego czy *Rybak* Leona Wyczółkowskiego. Ekspozycja pozwala prześledzić najważniejsze nurty i zjawiska obecne w malarstwie polskim w XIX i na początku XX stulecia.

Ekspozycje czasowe:

1. Nie zmarnujcie niepodległości. Srebra Funduszu Obrony Narodowej

6.06.2023 – 17.09.2023

kuratorka z ramienia MSŁ: Maria Milanowska

kuratorzy z ramienia MNP: Renata Sobczak-Jaskulska, Michał Błaszczyński

Wystawa *Nie zmarnujcie niepodległości. Srebra Funduszu Obrony Narodowej* prezentowana jest w ramach projektu *Nie zmarnujcie niepodległości. Srebra Funduszu Obrony Narodowej* realizowanego przez Muzeum Narodowe w Poznaniu przy wsparciu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz w partnerstwie z NIMOZ. Na wystawie prezentowanych jest ponad osiemdziesiąt obiektów należących do kolekcji sreber FON ze zbiorów Muzeum Narodowego w Poznaniu. Wśród nich m.in. torebki balowe, puderniczki, biżuteria: pierścionki, bransoletki, kolczyki. Główną ideą projektu jest nawiązanie do wydarzeń historycznych związanych z utworzeniem w 1936 roku na mocy dekretu prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Ignacego Mościckiego Funduszu Obrony Narodowej. W ramach działań FON odbywały się m.in. społeczne zbiórki, podczas których darczyńcy ofiarowali różnego rodzaju kosztowności w celu dozbrojenia polskiej armii.

Wystawy poza siedzibą MS:

1. Wacław Szpakowski. Notes ryski

Łódzkie Narodowe Muzeum Sztuki we współpracy z IAM i Łódzkim Centrum Sztuki Współczesnej

3.3 - 23.4.2023

kuratorzy: Jakub Gawkowski, Inga Lace i Daniel Muzyczuk

Prezentacja w Muzeum Narodowym w Rydze była pierwszą wystawą artysty w krajach bałtyckich i największą dotychczas prezentacją jego dorobku poza granicami Polski. Wystawa ukazała szeroki wybór ikonicznych dzieł Szpakowskiego, jak i niepublikowane wcześniej materiały archiwalne. Projekt był okazją do zbadania okresu studiów artysty oraz jego związków ze stolicą Łotwy.

2. Ośrodek Kondensacji Formy - Stefan Krygier

CREA Cantieri del Contemporaneo - Giudecca / Wenecja / Vaporetto Redentore
19.05-30.07.2023

kurator: Andrzej Biernacki, współpraca: Monika Krygier

Wystawa Stefana Krygiera w Wenecji, obejmie trzy najważniejsze prace tego malarza, architekta i profesora Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, występujące pod wspólną nazwą *Ośrodek Kondensacji Formy*. Wystawa zorganizowana przez Muzeum Sztuki, zbiega się ze stuleciem urodzin artysty i będzie pierwszą tej skali międzynarodową prezentacją dorobku czołowego przedstawiciela łódzkiej awangardy, ucznia i współpracownika Władysława Strzemińskiego.

3. Galeria Gratisse

Galeria Kobro, Akademia Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, ul. Wojska Polskiego 121
26.05 - 10.06.2023

kuratorka: Natalia Słaboń

Wystawa jest efektem ósmej edycji warsztatów zorganizowanych wspólnie przez Muzeum Sztuki w Łodzi i Akademię Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi. Punktem wyjścia tegorocznych działań artystycznych studentek i studentów ASP była próba znalezienia alternatywnych zasad funkcjonowania wystawy i namysł nad współczesną kondycją, a także rolą instytucji sztuki. W rolę mentorki i przewodniczki wcieliła się artystka wizualna Marta Krześlak.

Wystawy specjalne dzieł z kolekcji:

1. Grzegorz Gwiazda. Ein Augenblick

foyer ms2, od 6.12.2023 – do odwołania

Wystawa jest pokazem dzieł Grzegorza Gwiazdy. To jeden z najwybitniejszych przedstawicieli młodego pokolenia polskich rzeźbiarzy, daje nadzieję, że rzeźba – jako segment współczesnej twórczości – ma szansę przezwyciężyć oczywisty kryzys w jakim ostatnich latach jest pogrążona. W 2023 Muzeum Sztuki w Łodzi dokonało zakupu trzech prac artysty: *Ein Augenblick*, 2019/2023, *Shamefaced*, 2015/2023 i *Stojący inaczej*, 2017/2023. Nabycie jego prac do Muzeum poszerza zbiory placówki o przykład najnowszej polskiej sztuki rzeźbiarskiej, która stanowi swoisty powrót do monumentalnego i ekspresyjnego potencjału tej techniki.

2. Antoni Starczewski. Ściana światła

foyer ms1, od 20.12.2023 – do odwołania

Ściana światła stanowi próbę rekonstrukcji pierwszej odsłony pracy Antoniego Starczewskiego. Muzeum pozyskało tę kompozycję do zbiorów interwencyjnie w roku 2003, kiedy to Teatr Jaracza był modernizowany.

Wydarzenia dodatkowe (wystawy biblioteczne):

1. „Art ephemera. Od Jasi Reichardt z Londynu. 18 stycznia – 31 marca

Wybór materiałów z archiwum Jasi Reichardt oparty na wątkach biograficznych autorki zbiorów. Jasia Reichardt regularnie przysyła do Muzeum Sztuki w Łodzi niebieskie kartony z zawartością stanowiącą przede wszystkim dokumenty życia społecznego towarzyszące obiegowi sztuki na świecie. Zróżnicowany materiał będący w zasobach Biblioteki ms stanowią m.in.: druki ulotne, zagraniczne czasopisma, prospekty muzeów i galerii, wycinki prasowe, zaproszenia i katalogi wystaw, katalogi aukcyjne oraz książki.

Opracowanie archiwum i koncepcja wystawy: **Marta Pierzchała**, współpraca **Aneta Błaszczyk-Smolec**; prezentacja z cyklu Wystawy na antresoli.

2. „Henryk Stażewski. Ludzie i miejsca” 12 kwietnia – 30 czerwca

Na wystawie zaprezentowane zostały najciekawsze dokumenty pochodzące ze zbiorów Działu Dokumentacji Naukowej z archiwum Henryka Stażewskiego. To niezwykle bogaty i obejmujący kilkaset pozycji zasób fotografii, druków i odręcznych notatek. Historia życia artysty opowiedziana została przez pryzmat miejsc, w których bywał, a które zostały uwiecznione na zdjęciach. Zaprezentowane więc zostały fotografie z Warszawy, Paryża, Wybrzeża, Szczekocin, Łodzi; z galerii, wernisaży, wystaw, kawiarni, prywatnych spotkań

i dyskusji z przyjaciółmi. Całość uzupełniały notatki artysty, za pomocą których komunikował się ze światem wysyłając mu krótkie, ręcznie pisane listy – komentarze i przemyślenia na najróżniejsze tematy.

Opracowanie i koncepcja wystawy: **Marta Pierzchała**, współpraca **Aneta Błaszczyk-Smolec**, **Maciej Cholewiński**; prezentacja z cyklu Wystawy na antresoli.

3. „*Artur Nacht-Samborski. Z archiwum artysty. Fotografie i dokumenty*”, 10 lipca-20 października, Zaprezentowane zostały wybrane dokumenty przekazane w darze Muzeum Sztuki przez p. Leonie Janecką: listy zaprzyjaźnionych z Nacht-Samborskim artystów i artystek: Tadeusza Piotra Potworowskiego, Józefy Wnukowej, Janusza Strzałeckiego, Stanisława Teisseyre’a, rękopis życiorysu, szkicownik, kościelna metryka urodzenia wystawiona artyście podczas wojny, która ratowała mu życie.

Istotną częścią ekspozycji stanowiły serie zdjęć, na których widnieje artysta z obrazem Teisseyre’a, z przyjaciółmi na dworze w Sopocie, w mieszkaniu z kilimami, w obiektywie Benedykta Jerzego Dorysa, w podróży do Chin, w pracowni warszawskiej i podwarszawskiej. Fotografie portretowe zestawione zostały ze "zdjęciami z natury" w większości wykonanymi przez artystę.

Opracowanie i koncepcja wystawy: **Marta Pierzchała i Maciej Cholewiński**, współpraca: **Aneta Błaszczyk-Smolec**; prezentacja z cyklu Wystawy na antresoli.

4. *Z inwentarza nieodnalezionych*, 15 listopada 2023 – 5 stycznia 2024,

Wystawa na antresoli prezentowała dokumenty i fotografie – ślady obecności i znikania dzieł z kolekcji. Zaprezentowane były zdjęcia eksponatów, odbitki i kilka zachowanych zdjęć przedwojennych, negatywy szklane z wizerunkami dzieł utraconych, pochodzące z okresu międzywojennego. Ekspozycja prezentowała również skany z przedwojennych inwentarzy z zapisami dotyczącymi prac zaginionych oraz dokumenty związane z ich powojennymi losami (wykazy dzieł utraconych, skany dokumentów i wycinki prasowe dotyczące starań o odzyskanie dzieł). Dodatkowo pokazany został inwentarz obiektów „małowartościowych”, jako nawiązanie do wojennych losów Muzeum Sztuki jako magazynu dla zrabowanych obiektów sztuki.

Opracowanie i koncepcja wystawy: **Marcin Stasiewicz i Maciej Cholewiński**; z cyklu Wystawy na antresoli. Wystawę zorganizowano w ramach zadania: Straty wojenne w Muzeum Sztuki w Łodzi dofinansowanego z MKiDN.

Całkowity koszt produkcji wystaw za IV kwartały 2023 roku to: 2.027.622,28 zł

- Finansowanie własne, inne = 387.848,95 zł, tj. 19,13 %
- Finansowanie z dotacji podmiotowej MKiDN = 414.772,84 zł, tj. 20,46 %
- Finansowanie z dotacji celowej MKiDN = 1.225.000,49 zł, tj. 60,41 %

b) Działania edukacyjne

ms1; ms2

1. Liczba przeprowadzonych lekcji muzealnych 1-12.2023 = 506, w tym warsztaty, wykłady i oprowadzania
Liczba osób biorąca udział w wydarzeniach edukacyjnych 1-12.2023 = 9046 os.

2. cykliczne programy edukacyjne organizowane przez Muzeum

- Wyspy „Atlasu Nowoczesności” – wykłady;
- „Familia do kwadratu” – warsztaty;
- „Maluchy w muzeum” – warsztaty;
- „Popiszmy w muzeum!” – warsztaty twórczego pisania połączone z oprowadzaniem po aktualnych wystawach
- „ms club” – spotkania klubu wolontaryjnego dla dorosłych;
- warsztaty dla grup zorganizowanych
- wizyty z grupami w Magazynie Studyjnym Muzeum Sztuki
- cykliczne wydarzenie specjalne: warsztaty z odlewu twarzy „Odbicia – inny wymiar własnej twarzy” połączone z oprowadzaniem po aktualnej wystawie
- Niedziele w Muzeum (19.11.23, 3.12.23) – niedzielne spotkania w Muzeum oferujące kilka atrakcji: warsztatów i oprowadzań

3. działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami i grup wykluczonych

- „Noc muzeów 2023” 13.05.2023: praca z publicznością w pracowni malarskiej w Sali edukacyjnej MS1;

- spotkanie dla osób w spektrum autyzmu oraz z niepełnosprawnościami wzroku i lekkimi kognitywnymi w ramach projektu w Programie Operacyjnym Polska Cyfrowa (27.04.2023): oprowadzanie i prezentacja produktów projektu;
- spotkanie dla osób z niepełnosprawnościami w ramach projektu w Programie Operacyjnym Polska Cyfrowa (16.06.2023);
- opracowanie audiodeskrypcji wystawy stałej MS2 oraz Sali Neoplastycznej MS1. Wprowadzenie do użytku 50 audioprzewodników w ramach programu Kultura bez barier, projekt "Audioobrazownie. Samodzielna, integrująca wizyta w Muzeum Sztuki w Łodzi publiczności o różnych potrzebach";
- realizacja projektu „Z przeszłości do teraźniejszości - historyczny spacer w goglach VR w Muzeum Sztuki w Łodzi”, dzięki któremu osoby niepełnosprawne ruchowo mogą zobaczyć niedostępne przestrzenie Muzeum za pomocą technologii VR
- regularne wykłady i warsztaty dla osób w kryzysie psychicznym – stała współpraca z poradnią zdrowia psychicznego Trimed;
- Muzeum Art Fest letni program promocji i widzialności instytucji zorganizowany wspólnie z Manufakturą.

Muzeum Pałac Herbsta

1. liczba przeprowadzonych lekcji muzealnych 1-12.2023: 387
liczba osób biorąca udział w wydarzeniach 1-12.2023: 9.003 os.

2. cykliczne programy edukacyjne organizowane przez Muzeum Pałac Herbsta

- „Rodzinny kalejdoskop” – warsztaty;
- „Kulturalne rendez-vous” – wykłady dla dorosłych;
- „Wokół historii Herbstów. Prawdy, mity, konteksty” – wykłady poświęcone rodzinie Herbstów oraz historii Łodzi;
- cykl koncertów plenerowych „Kulturanki u Herbstów” (8 koncertów w lipcu i sierpniu); dodatkowo koncert „Muzyka na księżycową nutę” (30.09.23) koncert muzyki Dalekiego Wschodu, poprzedzony wprowadzeniem o fenomenie mody na orient w XIXw. oraz koncert muzyki jazz manouche w wykonaniu wirtuozów gitary (19.11.23).

Ponadto zorganizowane zostały wydarzenia specjalne:

- przedstawienie „Od poloneza do mazura”, poświęcone prezentacjom polskich tańców narodowych, w wykonaniu tancerzy Baletu Dworskiego Cracovia Danza (29.04.23),
- Noc Muzeów (13/14.05.23): wykłady w pałacu oraz na wystawie „Widziałem prawdziwe arcydzieło”,
- warsztaty oraz wykłady dedykowane grupom seniorów m.in. z Uniwersytetów III wieku; dodatkowo udział w kolejnej edycji akcji - z inicjatywy MKiDN „Weekend seniora z kulturą”(29.09.-1.10.23).
- akcja przedświąteczna „Święta od kuchennych schodów” (16.12.23), przygotowana przez pracowników merytorycznych, wcielających się w pałacową służbę,

3. działania na rzecz osób niepełnosprawnych i grup wykluczonych

- „Podszepty” – projekt dedykowany osobom niewidzącym; warsztaty cykliczne we wnętrzach pałacu, Galerii Sztuki Dawnej, przypałacowym ogrodzie oraz na Księżym Młynie;
- „Muzeum?!? A co to?” – projekt skierowany do grup defaworyzowanych: podopiecznych domów dziecka, ognisk wychowawczych, świetlic środowiskowych realizowany w formie warsztatów;
- „Pałacowe zuchy” – projekt skierowany do podopiecznych Fundacji Gajusz (dzieci z chorobami onkologicznymi, matek chorych dzieci oraz zdrowego rodzeństwa) – zorganizowano zajęcia warsztatowe dla matek chorych dzieci, będących pod opieką Fundacji Gajusz (27.05.2023); warsztaty w Uniwersyteckim Centrum Pediatrii im. Marii Konopnickiej, oddział onkologii i hematologii (1.12. i 15.12.23).

Kwota poniesionych wydatków na działania edukacyjne za IV kwartały 2023 roku wynosiła 67.830,45 zł
 Finansowanie z dotacji podmiotowej MKiDN = 43.054,47 zł, tj. 63,47%
 Finansowanie własne, inne = 24.775,98 zł, tj. 36,53 %

II Działalność naukowa (w tym wydawnicza)

a) Publikacje

Publikacje Muzeum Sztuki

1. *Włodzimierz Pawlak*
katalog i broszura do wystawy
2. *Piotr Wójtowicz*
katalog i folder do wystawy
3. *Ewa Latkowska*
broszura do wystawy
4. *Andrzej Bartczak*
folder do wystawy
5. *Późny styl*
broszura do wystawy
6. *Obywatele kosmosu*
broszura do wystawy
7. *I ogień, i popiół*
broszura do wystawy
8. *Sala neoplastyczna*
katalog i broszura do wystawy
9. *Widziałem prawdziwe arcydzieło...*
album i folder do wystawy
10. *Ośrodek Kondensacji Formy. Stefan Krygier*
publikacja i folder do wystawy
11. *Andrzej Łobodziński*
katalog i broszura do wystawy
12. *Artur Nacht-Samborski*
katalog i broszura do wystawy
13. *Józef Panfil*
katalog i broszura do wystawy
14. *Andrzej Zwierzchowski. Działania archaiczne*
katalog i folder do wystawy
15. *Stanisław Dróżdż. Alea iacta est*
folder do wystawy
16. *Grzegorz Gwiazda. Ein Augenblick*
folder do wydarzenia
17. *Antoni Starczewski. Ściana światła*
folder do wydarzenia
18. *The 1982. Cultural Exchange Between Łódź and Los Angeles*
e-book, publikacja poza wystawami

Publikacje współwydane

1. *Nie zmarnujcie niepodległości*
wyd. we współpracy z Muzeum Narodowym w Poznaniu
2. Abdelkader Lagtaâ
wyd. we współpracy z Talitha C3
3. Ewa Mikina
wyd. we współpracy z Galerią Miejską Arsenał

Publikacje pracowników wydane poza miejscem pracy wyrażone w liczbach: 8

b) Program publiczny

Program w 2023 roku był bardziej niż dotychczas skupiony na działaniach upowszechniających – oprowadzania czy wykłady dla części prezentowanych wystaw. Realizowane były także zobowiązania cykliczne we współpracy z łódzkimi uczelniami wyższymi ASP i UŁ i innymi podmiotami.

W ramach programu publicznego zrealizowano ponadto następujące działania:

1. cykl zajęć muzealnych dla studentów Uniwersytetu Łódzkiego;
2. warsztaty dla studentów Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi;
3. program działań realizowany przez Dział Dokumentacji Naukowej w cyklu „spotkania na antresoli”:
 - prelekcja *Od Jasi Reichardt z Londynu*;
 - prelekcja *Stażewski i Strzebiński już mi się nie mylą*;
 - *Picasso i Mistrz z papugą. Kolekcja i straty wojenne Muzeum Sztuki w Łodzi*;
 - *W czasie wojny znikają muzy*;
4. oprowadzania kuratorów po wystawach „Henryk Stażewski. Późny styl”, „Obywatele kosmosu”, „I ogień, i popiół”, „Ruchy tektoniczne”, „Sala Neoplastyczna. Stan początkowy”, Andrzej Łobodziński. Prace z lat 1956-1972”, „Artur Nacht-Samborski. Maski czasu”, „Józef Panfil. Fundament Prawdy”, „Nowosielski w Łodzi”;
5. wykłady prof. Ewa Latkowskiej-Żychskiej (ASP, Łódź), prof. Leona Wainwrighta (Open University, Milton Keynes; Jacka Szerszenowicza;
6. projekcje filmów z wprowadzeniem Artura Tanikowskiego oraz prof. Wojciecha Ledera;
7. Koncerty Zygmunta Krauzego w Wenecji (towarzyszące wystawie Stefana Krygiera) oraz w Muzeum Pałac Herbsta;
8. w ramach wystawy „Andrzej Łobodziński. Prace z lat 1956-1972” Muzeum we współpracy z Skylark Music Store zaprezentowało cykl spotkań warsztatowo-koncertowych pn. AUDYCJE w Muzeum Sztuki (LIVE A/V Wiktor Skok, Distort Visual);
9. spacer „Inni w ogóle nie malowali Łodzi. Spacer śladami Nowosielskiego”, który poprowadziła Justyna Tomaszewska: łodzianka, licencjonowana przewodniczka po Łodzi, edukatorska;
10. refleksje o Nowosielskim - koncert Macieja Tubisa towarzyszył wystawie Nowosielski w Łodzi;
11. dyskusja z artystą Grzegorzem Gwiazdą w ramach inauguracji pokazu jego prac;
12. oprowadzania kuratorów po wystawach w Muzeum Pałac Herbsta w 2023r.: „Poszerzone pole widzenia”, „Widziałem prawdziwe arcydzieło. Malarstwo polskie XIX i początku XX wieku ze zbiorów Muzeum Sztuki w Łodzi”, „Nie zmarnujcie niepodległości. Srebra Funduszu Obrony Narodowej”.

Liczba wykładów i spotkań zorganizowanych w ramach programu publicznego: 29

Liczba wykładów pracowników wygłoszonych poza Muzeum: 15

c) Program naukowo – badawczy

- w 2023 roku kontynuowane były działania zespołu w celu opracowania kolekcji sztuki amerykańskiej подарowanej przez artystów Muzeum Sztuki w Łodzi w latach 80. Odkryto się sympozjum, w ramach którego wygłoszono szereg ciekawych wykładów i prowadzono ożywione dyskusje.

- zespół pracowników naukowych rozpoczął pracę nad opracowaniem kolekcji polskiej w Muzeum Sztuki Współczesnej w Los Angeles, tj. daru równoległego do daru amerykańskiego dla Łodzi. W rezultacie tych badań powstaje publikacja naukowa traktująca o wymianie artystycznej lat 80. Badania prowadzone są ze środków pozyskanych w ramach konkursu grantowego MKiDN „Kultura Inspirująca”;

- zainicjowany został nowy wieloletni projekt badawczy – polegający na stworzeniu katalogu dzieł Alicji Halickiej z lat 1912-1946, znajdujących się w kolekcjach zagranicznych (finansowanie z programu Ochrona dziedzictwa kulturowego za granicą 2023);

- zrealizowanie zadania „Straty wojenne w Muzeum Sztuki w Łodzi” w ramach programu MKiDN „Badanie polskich strat wojennych”, które obejmowało weryfikację, opis, przygotowanie strony internetowej i upowszechnianie zagadnienia przez wystawę i wykłady.

III Zarządzanie zbiorami

a) Muzealia

1. Charakterystyka zbiorów, polityka zakupów

Kolekcja sztuki XX i XXI wieku Muzeum Sztuki w Łodzi jest najstarszym i jednym z najważniejszych zbiorów sztuki nowoczesnej i współczesnej w tej części Europy. W obecnej strategii rozwoju kolekcji następuje programowy odwrót od nabywania dzieł, których wyznacznikiem jest jedynie aktualność polityczno-społeczna, w celu skupienia się na artyście i jego najlepszych zasobach, przywrócenia aksjonormatywnego porządku sztuki, zwrócenia uwagi na twórczość istotną z punktu widzenia zasad plastyki. Jest to działanie zgodne z hasłami głoszonymi przez jednego z ojców-założycieli kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi, Władysława Strzebińskiego, który pisał o prawach czystej plastyki, prawach budowy formy, logice praw materiału, prawie jednolitości przestrzeni, prawie kontrastu, prawach fizjologii wzroku. Jest zwrotem ku zagadnieniom sztuki bez konieczności reprodukowania w polu artystycznym stylu polaryzacji poglądów sceny politycznej i ulegania niczym nieuzasadnionemu imperatywowi, że sztuka ma obowiązek powstawać w związku z debatami społecznymi: dyskursem emancypacyjnym, biopolityką, etc. W tym roku, w ramach programu MKiDN Narodowe Kolekcje Sztuki, Muzeum uzyskało zgodę na zakup depozytu i archiwum Wacława Szpakowskiego (344 prace na papierze, zeszyty i fotografie) oraz na wykup depozytu Magdaleny Abakanowicz (1 rzeźba). Nieliczne nabytki są możliwe ze środków własnych, a w 2023 roku Muzeum uzyskało dodatkowe środki na realizację zakupu rzeźb Grzegorza Gwiazdy (3 rzeźby, Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego), które zostało zrealizowane pod koniec roku. W ramach współpracy z artystami muzeum pozyskało też dar fotografii Antanasa Sutkusa z Litwy (9 prac) i liczne oferty darów artystów polskich, które zostały finalizowane pod kątem formalności. Są to zespoły obrazów, obiektów, ceramik i prac w technikach papierniczych od: Włodzimierza Pawlaka (40 obrazów, obiektów i rysunków), Piotra Wójtowicza (4 obrazy), Marii Diduch (145 prace w technice papierniczej), Andrzeja Bartczaka (248 prac, w tym obrazy, obiekty i ceramikę) i Ewy Łatkowskiej-Żychskiej (1 obraz). A także dary dzieł od: Ryszarda Fabińskiego (dywan), Andrzeja Łobodzińskiego, Pauliny Zielińskiej i Zbigniew Zielińskiego (sprzęt audio), Aleksandry Mańczak (rysunek Janiny Tworek-Pierzgalskiej) i Jacka Obraniaka (1 obraz).

2. Magazynowanie

Przechowywanie zgromadzonych zbiorów sztuki XX i XXI wieku odbywa się w warunkach zapewniających ich właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo oraz w sposób dostępny do celów naukowych. Służą temu przestrzenie magazynowe w dwóch budynkach: ms1 i ms2. Na magazyny w budynku ms1 składa się sześć przestrzeni. Wśród nich są pomieszczenia nowopowstałego budynku magazynu studyjnego, w tym dwa udostępniane są do zwiedzania przez gości muzeum. W budynku ms2 mieszczą się ponadto trzy inne przestrzenie magazynowe.

Magazyny zbiorów sztuki (malarstwo, rzemiosło artystyczne, meble) dawnej znajdują się na terenie MPH.

3. Zbiory

Muzealia – zakupy (stan na dzień 30.12.2023 r.) – 20 poz. (48 szt.)

Muzealia – dary (stan na dzień 30.12.2023 r.) – 196 poz. (444 szt.)

Ruch muzealiów - wypożyczenia do Muzeum Sztuki w Łodzi (od instytucji i od osób fizycznych): 988 wpisów (1549 szt.)

Ruch muzealiów - wypożyczenia z Muzeum Sztuki w Łodzi (tylko do instytucji): 156 pozycji inw.

Ilość pozycji inwentarzowych (ms1, ms2, MPH) – stan na dzień 31.12.2023 r.: własne 14733 | depozyty 852

Liczba obiektów zdigitalizowanych (stan na dzień 31.12.2023 r.): 378

b) Zbiory archiwalne i biblioteczne

1. Charakterystyka zbiorów

Zbiory biblioteki kształtowane są jako księgozbiór fachowy z zakresu historii sztuki i pokrewnych nauk humanistycznych. Obejmują księgozbiór liczący ponad 46 tys. pozycji inwentarzowych, w tym ponad 27 tys. katalogów wystaw krajowych i zagranicznych oraz katalogi wystaw polskich przynajmniej od lat sześćdziesiątych XX wieku. Najcenniejsze dokumenty, dotyczące głównie szeroko rozumianej awangardy oraz archiwa, przechowywane są w zbiorach dokumentacji specjalnej.

2. Magazynowanie

Przechowywanie zbiorów odbywa się w warunkach zapewniających ich właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo, umożliwiając dostęp do nich w celach naukowych. Zbiory udostępniane są prezencyjnie (wypożyczenia tylko dla pracowników). Powierzchnia magazynów wraz z czytelnią to około 200 m².

3. Zbiory biblioteczne

Zakupy w roku 2023 (stan na dzień 31.12.2023 r.) – 3 jednostki inwentarzowe (w tym jedna jednostka inwentarzowa to zakup Archiwum twórczego Zygmunta Krauze. Archiwum obejmuje partytury (oryginały na papierze), szkice i notatki do nich oraz bogatą korespondencję artysty (około 470 dokumentów). Łączna kwota zakupów: 2 000 337,14 zł.

Dary (w tym ujawnienia) w roku 2023 (stan na dzień 31.12.2023 r.) – 154 jednostek inwentarzowych za łączną kwotę 11 125,80 zł.

Ilość pozycji inwentarzowych w roku 2023 (stan ogólny księgozbioru na dzień 31.12.2023): 47 151 jednostek inwentarzowych.

Ruch zbiorów - wypożyczenia do Muzeum Sztuki w Łodzi (od instytucji i od osób fizycznych): brak.

Ruch zbiorów - wypożyczenia z Muzeum Sztuki w Łodzi (tylko do instytucji): 3 wpisy

Dodatkowo: zdigitalizowano 22 szt. materiałów bibliotecznych.

c) Konserwacja

Przez IV kwartały 2023 r. przeprowadzono: **40 pełnych | 92 częściowych | 451 zabezpieczających** konserwacji

Stany zachowania (wykonane w MS) :

Użyczenia – **169**

Wypożyczenia – **1181**

Razem: st. zach. - **1350**

Dodatkowo:

- przeprowadzono spotkanie z pogadanką na temat funkcjonowania pracowni konserwatorskiej w MS dla studentów chemii UŁ;
- przygotowanie i przeprowadzenie warsztatów pozłotniczych dla studentów chemii z UŁ i Uniwersytetu w Miskolcu (Węgry)

IV Zarządzanie zasobami ludzkimi

a) Dialog społeczny

W 2023 r. w Muzeum działały trzy organizacje związkowe.

Pracownicy nie skorzystali z uprawnienia wyboru swojego przedstawicielstwa w postaci Społecznego Inspektora Pracy i Rady Pracowników.

Pracodawca na bieżąco informuje organizacje związkowe o sytuacji Muzeum.

W okresie sprawozdawczym, w instytucji nie miały miejsca spory zbiorowe.

Również, w roku 2023 padały uzasadnione żądania płacowe ze strony pracowników i przedstawicieli związkowych. Zaobserwować można narastające niezadowolenie wśród personelu, spowodowane brakiem wzrostu wynagrodzeń z wyjątkiem wynagrodzeń minimalnych. W sytuacji wzrostu jedynie płacy minimalnej, pogłębia się spłaszczenie wynagrodzeń i w konsekwencji zrównanie uposażenia pracowników na najniższych stanowiskach z pracownikami wysoko wykwalifikowanymi. Rozwiązaniem tej sytuacji może być tylko cykliczne procentowe podwyższenie wynagrodzeń dla osób nie objętych zwiększeniem wynagrodzenia minimalnego. Procentowa podwyżka wynagrodzeń ma na celu zmniejszenie presji inflacyjnej przy zachowaniu progresywności wynagrodzeń i proporcjonalności widełek wynagrodzeń obowiązujących w Muzeum Sztuki w Łodzi.

Muzeum zakończyło negocjacje z zakładowymi organizacjami związkowymi zmian w regulaminie organizacyjnym zgodnie z Programem Dyrektora. Regulamin został przesłany do weryfikacji Organizatorom.

W okresie sprawozdawczym zakończyły się negocjacje i został wprowadzony nowy regulamin pracy i regulamin pracy zdalnej.

b) Komunikacja

W okresie sprawozdawczym oprócz ustawowego dialogu społecznego oraz konsultacji z zakładowymi organizacjami związkowymi działającymi w Muzeum, Dyrekcja MS aktywnie wykorzystuje inne drogi komunikacji do prowadzenia stałego dialogu z pracownikami tj.:

- organizuje zebrania przedstawicieli poszczególnych komórek organizacyjnych (zarówno w trybie również on-line jak i spotkania bezpośrednie);
- zwołuje cykliczne spotkania robocze zespołów projektowych;
- prowadzi rozmowy indywidualne z pracownikami;
- regularnie przesyłana jest poczta elektroniczna w postaci newsletterów informująca o bieżących działaniach prowadzonych przez Muzeum;
- jako narzędzie komunikacji wykorzystywana jest platforma elektroniczna Adonis, poczta elektroniczna.

Dodatkowo w ostatnim kwartale przeprowadzono audyt jakościowy organizacji o charakterze diagnostycznym, którego celem było zbadanie efektywności obecnej struktury organizacyjnej w aspekcie planowanych zmian organizacyjnych przewidzianych w programie Dyrektora.

c) Zarządzanie zasobami ludzkimi

Skala przedsięwzięć oraz pracochłonność zaplanowanych działań wymaga ciągłego utrzymywania stabilnej struktury zarządzania, co gwarantuje w każdej sytuacji przejrzystość i ciągłość procesów realizowanych w ramach działalności statutowej Muzeum. Nie odnotowano opóźnień w związku z pracą pracowników w zakresie realizacji zadań merytorycznych i administracyjnych.

By podnosić kwalifikacje kadry kierowniczej i wszystkich pracowników zaplanowano środki na szkolenia, które są regularnie wykorzystywane. Pracownicy chcący podnieść swoje wykształcenie są wspomagani na bieżąco, wykazując potrzeby szkoleniowe oraz formując odpowiednie ich uzasadnienie oraz stopień wykorzystania zdobytej wiedzy w pracy. Podejmowane w Muzeum działania w obszarach przywództwa, promowania szkoleń i innych form podnoszenia kwalifikacji, przekazywania uprawnień, reagowania na zmiany, które mogą wpływać na kształtowanie się potrzeb i oczekiwań odbiorców, tworzą kulturę organizacyjną Muzeum.

d) Kształtowanie polityki płacowej i rotacja kadr

Rok 2023 (stan na 31.12.2023) został zamknięty ze stanem zatrudnienia na poziomie 130 etatów / 134 osoby z czego:

- średnie wynagrodzenie miesięczne szacowane było na poziomie około 5 990,81 zł brutto z wypłatami jednorazowymi;
- średnie zatrudnienie za 2023 – 131,69 etaty/135,50 osoby;
- wykonanie funduszu osobowego płac na koniec 2023 roku zamknięto na poziomie 9 467 160,56 zł.

V Zmiany w zarządzaniu mieniem: Brak

VI Inwestycje

1. Ze środków europejskich:

a) Cyfrowe udostępnienie zasobów Muzeum Sztuki w Łodzi

Program Operacyjny Polska Cyfrowa

całkowity koszt realizacji projektu: 4 994 130,11 zł

przyznano dofinansowanie ze środków POPC w kwocie: 3 751 425,54 zł

przyznano dofinansowanie ze środków MKDN w kwocie: 679 359, 96 zł

projekt zakończony

2. Ze środków krajowych:

a) Renowacja elewacji Pałacu Maurycego Poznańskiego Muzeum Sztuki w Łodzi

Dotacja celowa z MKDN 2022: 960 000,00 zł

UMWŁ 2022: 40 000,00 zł

MKDN 2023: 1 040 000,00 zł

zadanie zakończone

b) Modernizacja systemów zabezpieczeń w Muzeum Pałacu Herbsta

Dotacja celowa UMWŁ: 928 000,00 zł

zadanie zakończone

c) Rozbudowa i nadbudowa budynku w siedzibie MSŁ – dokumentacja projektowa

Program MKDN Infrastruktura kultury

całkowity koszt realizacji projektu: 27 400,00 zł

przyznano dofinansowanie: MKDN 21 920,00 zł

UMWŁ 5 480,00 zł

zadanie zakończone

d) Rozwój kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi – edycja XII

Program MKDN Narodowa Kolekcja Sztuki Współczesnej

całkowity koszt realizacji projektu: 976 470,59 zł

przyznano dofinansowanie: MKDN 830 000,00 zł

UMWŁ 146 470,59 zł

zadanie zakończone

e) Łódź, Muzeum Pałac Herbsta, II połowa XIX wieku, prace remontowo-konserwatorskie elewacji i stolarki okiennej Pałacu Herbsta

Program MKDN Ochrona zabytków

całkowity koszt realizacji projektu: 1 019 080,27 zł

przyznano dofinansowanie: MKDN 1 019 080,27 zł

zadanie zakończone

f) Zakup dzieł sztuki - rzeźb Grzegorza Gwiazdy i archiwum twórczego Zygmunta Krauze

Dotacja celowa MKDN

całkowity koszt realizacji projektu: 2 650 000,00 zł

przyznano dofinansowanie: MKDN 2 650 000,00 zł

zadanie zakończone

g) Przebudowa budynku H Muzeum Sztuki w Łodzi przy ul. Więckowskiego 36

Dotacja celowa MKDN

całkowity koszt realizacji projektu: 3 992 073,00 zł

przyznano dofinansowanie: MKDN 3 992 073,00 zł

zadanie zakończone

h) Rozbudowa budynku H Muzeum Sztuki w Łodzi przy ul. Więckowskiego 36 – przygotowanie dokumentacji technicznej do budowy magazynu dzieł sztuki łączącego się z budynkiem H

Dotacja celowa MKDN

całkowity koszt realizacji projektu: 234 800,00 zł

przyznano dofinansowanie: MKDN 234 800,00 zł

zadanie zakończone

i) Zadaszenie dziedzińca – wykonanie programu funkcjonalno-użytkowego

Dotacja celowa MKDN

całkowity koszt realizacji projektu: 180 000,00 zł

przyznano dofinansowanie: MKDN 180 000,00 zł

zadanie zakończone

j) Modernizacja systemów zabezpieczeń w siedzibie ms2 Muzeum Sztuki w Łodzi

Dotacja celowa UMWŁ

całkowity koszt realizacji projektu: 75 000,00 zł

przyznano dofinansowanie: UMWŁ 75 000,00 zł

zadanie zakończone

k) Łódź, Muzeum Pałac Herbsta, II połowa XIX w., Refundacja prac renowacyjnych przeprowadzonych na terenie Muzeum Pałac Herbsta w Łodzi

Dotacja celowa MKDN

całkowity koszt realizacji projektu: 118 000,00 zł

przyznano dofinansowanie: MKDN 118 000,00 zł

zadanie zakończone

VII Współpraca krajowa i zagraniczna

a) Współpraca krajowa:

Muzeum podejmuje oraz kontynuuje współprace krajowe w różnych obszarach działań merytorycznych, skupionych przede wszystkim wokół współtworzenia wystaw czasowych, działań naukowych, wydawniczych oraz popularyzatorsko-edukacyjnych. W sprawozdawanym okresie Muzeum:

- w ramach działań popularyzatorsko-edukacyjnych Muzeum współpracowało z: Fundacją "Szansa dla niewidomych", fundacją Gajusz, Polskim Związkiem Głuchych i Centrum Medycznym MKK Trimed, ponadto prowadziło współpracę z Zespołem Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej i z Zespołem Szkół Specjalnych nr 2 w Łodzi, w ramach popularyzacji projektu Polska Cyfrowa;
- współpracowało z Urzędem Miasta Łódź w ramach Senioraliów Łódzkich;
- kontynuowało stałą współpracę z Łódzką Organizacją Turystyczną i Towarzystwem Przyjaciół Muzeum Sztuki;
- kontynuowało współpracę z Urzędem Marszałkowskim Województwa Łódzkiego odnośnie portalu „7 drzwi do kultury”;
- kontynuowało współpracę naukową z Uniwersytetem Łódzkim;
- podjęło współpracę z Narodowym Instytutem Architektury i Urbanistyki przy okazji projekcji i wykładu dr. Artura Tanikowskiego "Orzeł i skrzydlaty wielbłąd. Polska na Targach Lewantyńskich w Tel Awiwie 1932–1936”;
- współpracowało z Ambasadą Stanów Zjednoczonych Ameryki w Polsce przy okazji Międzynarodowego sympozjum o sztuce amerykańskiej w kolekcji MS
- współpracowało z Akademią Sztuk Pięknych przy organizacji wystawy prof. Ewy Latkowskiej-Żychskiej;
- współpracowało z Akademią Sztuk Pięknych przy okazji organizacji spotkania z Wojciechem Lederem na temat filmu poświęconego prof. Stanisławowi Fijałkowskiemu „Obraz jest moją twarzą”;
- współpracowało z Akademią Sztuk Pięknych z ASP w Łodzi przy okazji corocznych warsztatów dla studentów zakończonych wystawą "Galeria Gratisse”;
- współpracowało z Akademią Sztuk Pięknych w Łodzi: przyznanie nagrody ms w Konkursie im. Wł. Strzemińskiego, w tym roku wyróżnionymi laureatkami były: Weronika Tomaszewska, Klaudia Pieniak, Katarzyna Zaremba, Aleksandra Soćko, Emilia Bereza;
- współpraca z Galerią Miejską Arsenał w Poznaniu: przygotowanie publikacji poświęconej pracom krytycznym Ewy Mikiny;

- współpraca z Narodowym Instytutem Dziedzictwa i Urzędem Marszałkowskim Województwa Łódzkiego w związku z obchodami Jubileuszu 20-lecia Konwencji UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego i 10-lecia Krajowej listy niematerialnego dziedzictwa kulturowego: Tradycje od pokoleń. Niematerialne dziedzictwo kulturowe w Polsce;
- organizacja wystawy we współpracy z Muzeum Narodowym w Poznaniu: *Nie zmarnujcie niepodległości. Srebra Funduszu Obrony Narodowej*;
- seria koncertów *Kulturanki u Herbsta* we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Łódzkiego;
- Paulina Kurc-Maj i Paweł Polit przygotowali spotkanie *Zwrotnice awangardy. Prezentacja wybranych prac z kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi* w ramach konferencji 100 lat "Zwrotnicy"! 3 x W: WŁÓKNA - WĄTKI - WĘZŁY (NEO)AWANGARDY zorganizowanej przez Wydział Filologiczny Uniwersytetu Łódzkiego, Instytut Kultury Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego oraz Instytut Badań Literackich PAN;

Muzeum kontynuowało też standardową współpracę krajową, wynikającą z wypożyczania dzieł z kolekcji oraz realizowało zapytania kwerendowe zapytania od badaczy.

b) Współpraca zagraniczna:

W ramach współpracy międzynarodowej Muzeum:

- współpracowało z Latvian Centre for Contemporary Art, National Gallery of Art in Lithuania, Art Museum in Malmo (Szwecja) and OFF-Biennale Association in Budapest (Węgry) w ramach projektu From Complicated Past Towards Shared Futures, który otrzymał finansowanie z programu Kreatywna Europa. W jego ramach odbywają się wystawy, warsztaty i projekty edukacyjne; pokłosem tego projektu jest wystawa *Henryk Stażewski. Późny styl*
- zrealizowało wystawę *Wacław Szpakowski. Notes ryski* we współpracy z Łotewskim Narodowym Muzeum Sztuki i Łotewskim Centrum Sztuki Współczesnej (kuratorzy: Jakub Gawkowski, Daniel Muzyczuk i Inga Lace);
- Centrum muzeologiczne współpracuje z Muzeum Sztuki Współczesnej w Los Angeles oraz Getty Research Center. Projekt dotyczy opracowania kolekcji sztuki amerykańskiej w MS. Amerykańskie Muzeum (MOCA) było w latach 80. uczestnikiem projektu, którego efektem był dar artystów na rzecz łódzkiej placówki. GRI jest natomiast jednostką badawczą wspierającą kwerendy i upowszechnianie wyprodukowanej w ich ramach wiedzy. Obie instytucje wspierają publikację readagowaną przez CM;
- Daniel Muzyczuk uczestniczył w sympozjum *From Complicated Past Towards Shared Futures* organizowanym przez Łotewskie Centrum Sztuki Współczesnej w Rydze;
- Paulina Kurc-Maj i Marta Skłodowska uczestniczyły w konferencji *Múzeá a galérie ako súčasť sprístupňovania kultúry* w Galeria Mesta Bratislavy;
- Współpraca z Fundacja Genshagen i przeprowadzenie spotkania i zwiedzania Muzeum dla dyrektorów muzeów niemieckich;
- wizyta studyjna Pawła Polita w Wielkiej Brytanii w związku z planowaną w Muzeum Sztuki wystawą powojennego malarstwa brytyjskiego St Ives and Elsewhere, w ramach grantu British Council przyznanego w związku UK/ Poland Seasons 2025. W trakcie wizyty odbył m.in. spotkania z kuratorami Tate St. Ives i prowadził badania w Tate Archive w Londynie;
- Paweł Polit. Konsultacja projektu wystawy Jef Verheyen: The Last Modern Painter organizowanej przez Royal Museum of Fine Arts Antwerps (KMSKA) z Markiem de Wit, przedstawicielem Jef Verheyen Archive w Antwerpii. Mark de Wit odwiedził Muzeum Sztuki;
- Muzeum kontynuowało standardową współpracę zagraniczną, wynikającą z wypożyczania dzieł z kolekcji do m.in.: European ArtEast Foundation w Londynie, Österreichische Galerie Belvedere w Wiedniu, Musée d'Art Moderne de Paris; Lithuanian National Museum of Art w Wilnie; Royal Museum of Fine Arts Antwerp; Wilhelm Hack Museum w Ludwigshafen; Tate Modern w Londynie, Henie Onstad Kunstsenter w Hovikodden, Irish Museum of Modern Art Dublinie, Tempora w Brukseli, Museum of Modern Art w Nowym Jorku oraz realizowało zapytania kwerendowe od badaczy z zagranicy.

VIII Inne

a) Kontrola:

1. Kontrola przeprowadzona przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi w dniu 14.03.2023 r. w Muzeum Sztuki w Łodzi, ul. Więckowskiego 36.

Kontrola planowa: dot. m.in. Prawdliwość i rzetelność obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, Uprawnienia do świadczeń, Prawdliwość i terminowość opracowywania wniosków, Wystawianie zaświadczeń do celów ubezpieczeniowych, Prawdliwość i rzetelność danych przekazywanych do ZUS.

2. Audyt przeprowadzony przez urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego, Wydział Audytu Wewnętrznego, Departament Kontroli, Audytu Wewnętrznego i Bezpieczeństwa Urzędu w dniach 08.08.2023-29.08-2023

Audyt wewnętrzny z realizowanego zadania pn. „Realizacja zakupów”

3. Audyt przeprowadzony przez Izbę Administracji Skarbowej

Audyt w zakresie gospodarowania Środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020.

b) Frekwencja

W 2023 roku frekwencja na wydarzeniach organizowanych przez Muzeum Sztuki w Łodzi wyniosła **216 210** osób (dane ze statystyk ms). W terminie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023r. liczba zarejestrowanych odsłon na wszystkich kanałach internetowych Muzeum wyniosła **3 304 691** (strona internetowa, Facebook, Instagram, portal Zasoby)

Andrzej Biernacki
Dyrektor
Muzeum Sztuki w Łodzi

